

Boletín de la Sociedad Coral "L'Unió Vilanovesa"

Aparecerá mensualmente

Redacción y Administración :
Rambla Principal, núm. 55
 Villanueva y Geltrú

De los artículos firmados son responsables sus autores

SUMARIO :

A todos los socios. - Víctor Balaguer. - Por la cultura. - El arte y la democracia. - «Els senyors de paper». - Reflexions. Les grans figures del Renaixement de Catalunya. - Noticiari.

A todos los socios

El hecho de que en el número anterior no hubiésemos publicado nada que hiciese referencia al conflicto de inquilinato que nos tiene planteado la empresa del *Cine Diana* del que se encuentra pendiente el funcionamiento normal de nuestra sociedad, hizo que entre los señores socios se hicieran variados comentarios sobre los motivos que nuestro silencio podría implicar. Y como que el continuar en la misma actitud podría dar lugar a que aumentase el estado de espectación y quizás ello podría ser motivo para que se promoviese cierta desorientación entre los señores socios, creemos oportuno, de acuerdo con la ponencia, exponer lo siguiente :

El estado del conflicto sigue, por el presente, en estado estacionario, sin que ninguna variante haya venido a encauzarlo positivamente hacia ningún fin concreto.

Eso no obstante, la ponencia, a la cual está confiado el asunto, ha venido recogiendo todas cuantas iniciativas se le han presentado e indicaciones se le han venido haciendo por diversos conductos, relacionadas con el conflicto, estudiándolas y equilibrándolas debidamente, absteniéndose por el momento de tomar resolución alguna al observar que carecían de aquellas garantías y seriedad indispensables para dejar salvaguardados los intereses de la sociedad.

Por lo tanto, mientras dure este estado estacionario cuyo desenlace no puede prejuzgarse, la ponencia no puede aconsejar a los señores socios ningún cambio de actitud, sino que, por al contrario, ésta deberá seguir ajustándose en un todo a los acuerdos tomados sobre el particular en las asambleas generales celebradas al efecto por la sociedad.

Víctor Balaguer

El día 11 del corriente se cumplirá el centenario del nacimiento de Víctor Balaguer.

Como ya anticipamos en el número pasado, la organización de algunos actos en conmemoración del mismo es cosa decidida.

A las iniciativas que por su parte tiene planeadas la Junta de la Biblioteca Museo Balaguer, ha venido a sumarse el «Ateneo Villanovés», el cual ha acordado organizar una manifestación cívica en cooperación de todas las entidades de Villanueva, para ir a depositar una corona sobre la tumba donde descansan los restos del esclarecido vate.

También la Asociación de Alumnos Obreros de la Escuela Industrial, preparan la publicación de un Boletín extraordinario, subvencionado por el Municipio, dedicado a honrar la memoria del esclarecido fundador de la Biblioteca Museo Balaguer, una de las máspreciadas instituciones culturales con que cuenta nuestra villa.

Además estaba en preparación el dar en un teatro público la audición de varios de los principales fragmentos de la obra «Los Pirineos», letra de Víctor Balaguer y música del inmortal maestro Pedrell. Ciertas dificultades surgidas a última hora hacen que no pueda asegurarse si dicha audición tendrá efecto.

Por nuestra parte, no podemos menos que congratularnos de la forma en que todas las entidades culturales se aprestan a rendir homenaje a la memoria de Balaguer, pudiendo asegurar, de paso, que «La Unión Vilanovesa»* no dejará de sumarse a él con su decidido concurso.

Por la cultura

Hacía tiempo que se dejaba sentir en nuestra sociedad la necesidad de una mesa de lectura, dotada de periódicos y revistas de diversos matices. Habiendo quedado instalada en el salón café, en ella encontrarán los señores socios las revistas y periódicos siguientes:

DIARIOS

- «Diario de Villanueva» (independiente).
- «La Vanguardia» (independiente).
- «El Diluvio» (republicano).
- «El Sol» (independiente).

DIARIO DE LA NOCHE

- «El Noticiero Universal» (independiente).

SEMANARIOS

- «El Motín» (republicano).
- «L'Avançada» (revista de juventudes).
- «El Cine».
- «El Mundo Cinematográfico».
- «La Campana de Gràcia» (humorístico).
- «L'Esquella de la Torratxa»
- «Mundo Gráfico» (actualidades).

QUINCENALES

- «Democracia» (republicano).
- «Revista Blanca» (ciencia, sociología y arte).

PERIÓDICOS CUBANOS

- «La Política».
- «La Política Cómica».

MENSUALES

- «Boletín de la Sociedad Coral L'Unió Vilanovesa».
- «Butlletí de l'Associació d'Alumnes Obrers».
- «Resurgiment» (órgano de la federación de coros).
- «Informaciones Sociales» (órgano de la internacional del trabajo, Ginebra).
- «Generación Consciente» (revista ecléctica).
- «Bella Terra» (arte gráfico y actualidades).
- «Revista de Catalunya» (literaria).
- «Le Theatre et la Comoedia illustre» (revista parisien de teatros).

El arte y la democracia

I

La historia ha sugerido una última objeción al porvenir del arte: la deducida de los hechos políticos y económicos de que ha sido testigo nuestro siglo. Estando las masas llamadas a disfrutar de todos los goces artísticos, y viéndolo a ser jueces en materia de belleza, ¿no propendrá el arte mismo a

rebajarse para colocarse al nivel del vulgo? No se vulgariza lo bello. Según Renan, el arte, si no puede ser el patrimonio de una pequeña y escogida aristocracia, no existirá. Lo mismo dice Scherer. Y Hortmann también dice: «El arte está condenado a ser para la edad moderna de la humanidad lo que son, durante las noches, para los burgueses de Berlín, las farsas de los teatros de nuestra capital.»

En los razonamientos de este género se olvida demasiado que el pueblo, en todo tiempo, ha tenido, como en nuestros días, su arte inferior, «sus farsas», sus cuentos que le divertían como ciertas novelas contemporáneas. Porque el pueblo moderno gusta de sus teatros más o menos groseros, de sus canciones galas, de su música refranesca y chispeante, y sus novelas de crímenes, se dice que el arte se rebaja; al contrario, de la farsa al vaudeville hay algún progreso; la letra y la música de ópera son todavía espirituales, de «brocha gorda»; últimamente, las novelas judiciales son el *pendant* de las historias de bandidos que se narraban en otros tiempos en un rincón del fuego, y que entretienen la imaginación de napolitanos y sicilianos. Molière no hubo de representar en Pézenas sus comedias más espirituales, como el *Misántropo*: ¿y no era ya una cosa hermosa ver a los habitantes de Pézenas oír a Molière? En nuestro siglo se produce una especie de «división del trabajo» entre los artistas como entre los sabios: hay un arte práctico y productivo, una ciencia vulgar que no estorban al arte desinteresado y grande ni a la elevada especulación científica; de la misma manera que hay ingenieros para las fábricas de tabacos, hay dramaturgos, novelistas, autores de canciones, que escriben para ojos y oídos populares. La ley económica de la oferta y la demanda regula la producción artística como todas las demás, sólo que la demanda varía según el medio de que procede. De uno a otro grupo literario, hay a las veces más diferencia que entre un siglo y otro: cada uno de ellos posee su arte, sus talentos, sus reputaciones: estos grupos no pueden en modo alguno prescindir uno de otro, a la manera que un gran siglo histórico no puede prescindir de los períodos de sorda fermentación que le han precedido y engendrado. Lejos de censurar la existencia de las artes populares, hay que celebrarla, porque es precisamente lo que permite a un arte más elevado mantenerse por encima de él; él para elevarse y llegar arriba necesita siempre subir esos peldaños: son los escalones del tiempo.

GUYAU

“Els senyors de paper”

Per Pompeius Gener

AUGUST. — Escolti, don Mariano. ¿y que entén vosté per tenir una bona posició?

DON MARIANO. — Home! Ara si que m'has agrat... Tenir una posició és... és... arribar a fer un capital...

AUGUST. — Es dir ¿tenir diners?

DON MARIANO. — Es ¡clar!

AUGUST. (am ironia) — ¿Y com se fa això?

DON MARIANO. — Home!... Trevallant.

AUGUST. — Donchs permetim que li diga que s'equivoca. May de la vida, en la societat actual, tal com està organisada, el guany ha correspost al treball. Al contrari. Veu, vosté, que no trevalla (perque això d'anar en havent esmorsar a la *Bolsa*, y en havent dinat al *Bolsiñ*, y passar un rato pel escriptori, això no és trevallar), donchs vosté está ple de diners, y n'hi han molts que am talent trevallant de nit y de dia, per mes que fan, may arrivan ni tant sols a guanyarse lo mes necessari. Desgraciadament, el que fa un treball superior, el que te geni, el que comprén las coses generals de la vida y del Univers es el menos pagat o no es gens. El que inventa un xiulet o un paraigas am mallas, com que el seu invent dona lloc a una venta de poch preu y a que tothom el compri, aquell fa una fortuna. En cambi, el que descobreix una llei nova de la Naturaleza, o un medi per preservar d'una enfermetat a milions de personas, aquell, com que no's dirigeix a ningú, com que la seva obra no te una utilitat particular y de moment, aquell se mort de fam, ningú li dona res; y per tant, trevalla per tots, per la Humanitat; y'l món no seria avuy allá hont es si no fossin aquests genis que l'han feta marxar. Si tothom s'hagués dedicat a lo individual y del moment, a lo *practich*, a tenir *enteniment*, com diuhem vostés; es dir a fer ullots de cotilla, o calsat am tatzas, caragols de rosca, o civellas pels elastics, encara estariam tots en el mateix estat en que's troben cértos pobles del interior de l'Africa. Y no es lo pitjor que'l que's dedica als detalls de la vida s'enriqueixi, si la sort l'ajuda y que'l que's dedica a las coses superiors se mori de fam; no: sino que per vostés, en no tenint diners, un és un no res, un xiflat, un ximple, un que no s'ha sapigut entendre.

DON MARIANO. — ¿Donchs per tu no te cap merit lo fer diners?

AUGUST. — Cap, o ben poch. Lo difícil és tenir ideas, que lo de fer quartos, qualsevol ne fa. Surti al camp, vagi per la ciutat, miri per tot arreu; tot lo que veurà, te amo. Quantas casas! Quantas propietats! Quantas fincas! Tot això, reflexioni l'inmens número de gent que suposa am possessió de tals bens, l'inmens numero de gent rica! Quants mils no n'hi ha a Espanya y a las demés nacions! Per tot arreu n'hi ha fins en els païssos mes salvatges. En cambi, gent que inventi ciencias, que fassi obras mestres d'art, que

cambihi l'aspecte d'una rassa o d'una societat amb un descubriment, vegi si'n trobarà gayres. La podem ben contar. Cada una de las quatra o cinch nacions que van al trente del progrés, no'n te una dotzena en un sigle... Y de fortunas... n'hi han!... Ara, digui: ¿que és mes facil, que te mes merit, tenir diners, o tenir ideas?

Reflexions

En el transcurs de vostre vida mai heu pensat en lo que sou o representeu?

No vos estranyi tal interrogació, doncs són molt pocs els qui han pensat un moment en sí mateixos. Si tal haguéssin fet s'haurien donat compte si ocupen bé son lloc, o el càrrec que desempenyen.

De no haver-hi pensat un moment en sí mateix, de no haver fet un autoexamen, més d'una vegada, han esdevingut una sèrie interminable d'equívocs que si hom hagués conegit més afons la seva personalitat hauria pogut compendre l'alcanç de la seva obra avans de projectar-la, i per consegüent els demés no haurien hagut de soportar els erros d'un altre.

Hi ha qui té molt bona voluntat, i en la vida de societat ocupa llocs preferents; però no perquè un tingui molt bona voluntat pugui dir-se que té la capacitat necessària per a guiar als demés. Em refereixo als individus que estan mancats de quelcom que s'anomena educació i instrucció, quines qualitats aparellades amb una voluntat decidida fora lo que els hi resoldria el mai acabat problema per a ells; de fer de guia. Gosten molta força i n'aprofiten molt poca. Aquest és el seu resultat.

És de caràcter positiu avans de fer quelcom pre-meditar-ho. Si per cas no dongués el tal o el qual resultat que s'esperava, al menys sols l'haver-ho pre-meditat un es fa coneixedor de certes causes desconegudes, i així compta amb més elements per a que no pugui tornar equivocar-se i ésser una realitat lo que havia projectat.

Convé per lo tant que volguem sapiguer sempre quines són les causes i perquè fem les coses, i així apendrem, encar que sia poc a poc, lo que ns fasi més falta a nostre mentalitat.

B.

Copiem de la «Revista de Catalunya» :

Les grans figures del Renaixement de Catalunya

JOSEP ANSELM CLAVE

De l'escola al captiveri de la Ciutadella

Josep Ixart, que segurament és el crític més sagaç dels que fins ara han parlat d'En Clavé i de la seva obra, en un article publicat en 1889 deia: «Clavé és una personalitat excepcional i única a Catalunya,

precisament per la nativa espontaneïtat del seu talent i per la peculiar aplicació que va donar-li. Producte i factor del Renaixement català, el col·loquen a primer rengle entre el grup dels iniciadors, la singularitat i el caràcter de l'element que hi aportà, element sense el qual aquest Renaixement hauria estat incomplet. Es restaurà la llengua, es desenterrà la Història, renaixen la poesia lírica, la llegenda, la pintura dels costums locals, es funda el teatre... Què hi manca, doncs?... Hi manca allò més principal, allò que conté l'essència d'un poble: Manca la cançó popular, la música popular, sospir, plany, expressió de l'inesable, de l'intim, d'allò que no pot adulterar cap influència exòtica, ni la retòrica ni la freda imitació...» I segueix dient; «La música alada i impalpable no ressuscita com el capitell sota la molsa, com el document ratat, com l'estrofa impresa, pel senzill fet d'haver estat guardats amb amorós mirament; la música, per renèixer, ha d'empendre el vol dels llavis del cantor, i per reviure el cantor li ha d'escalfar les ales balbes amb el seu propi alè. Clavé realitza aquest prodigi, mentre uns colleccionen aquella lletra morta i uns altres regiren els arxius i rereix la literatura.»

Aquesta animada perspectiva fixa el trascendental paper que En Clavé juga en l'obra del Renaixement català. Lleialment no es pot pas sostener que el gran músic tingués plena consciència de la seva alta missió de revisar aquesta regió tan sensible i tan íntima de la nostra personalitat ètnica; en el seu cor generós creaven, barrejats, elements doctrinaris i teòrics, idealismes alçats pels vents romàntics de l'època, i impulsos obscurs, confosos, que s'agitaven continuament entre tot l'enfarfec ideològic, tal com s'agiten els corpuscles insolubles en l'alambí on s'assaja la pedra filosofal. Aquests elements irreductibles a totes les temperatures i a totes les pressions, són els que han format el pòsit permanent i fecund de la seva obra; són els elements que s'han anat solant a través de les continuades efervescències socials i polítiques de la Barcelona del vuitcents, massa desconeguda de les generacions actuals, damunt dels quals s'ha bastit la poderosa realitat catalana que vivim. Fins ara la història catalana del segle passat s'ha escrit fragmentàriament o des d'un punt de vista anecdòtic o decididament parcial, situant-se l'historiador en algun dels partits històrics. El veritable sentit de molts dels esdeveniments que trasbalsaren la vida ciutadana des de la invasió napoleònica fins a la fallida colonial, no es treurà en clar, fins que aquells fets no s'estudiïn al flam de la passió patriòtica.

Aquestes observacions, que no és pas la primera vegada que se'n acuden, se'n han presentat novament en ordenar aquesta biografia. En Clavé va viure el període més caòtic, més pintoresc i més desconcertador del segle dinou; durant aquells cinquanta anys, es pot dir que s'operà la transformació total de Barcelona que entrà, amb dolor certament, a la categoria de gran ciutat moderna començant el seu fantàstic procés d'expansió. Clavé va assistir a la implantació de les màquines de vapor, dels telers mecànics,

del ferrocarril, dels becs de gas i de la navegació a vapor; va veure l'enderroc de les muralles i de la fatídica ciutadella; fou actor de tots els moviments polítics del seu temps; s'enardi generosament amb la célebre aventura militar africana que ens importà els «xavos»; conspirà i patí persecució sota el regnat d'Isabel II; contribuí a la proclamació de la primera República espanyola, prengué part en les Corts constitutives dissoltes a cops de sabre pel general Pavia i va veure la restauració dels Jocs Florals i la naixença del Teatre català.

No va ésser indiferent a res; a tot va donar-hi el seu entusiasme, la seva fe i la seva energia. Com aquell home de Gorki que alça el cor entre les seves mans com una llàntia per il·luminar els que el seguien entre la selva espessa, ell també projectà la clara llum del seu esperit per fressar als humils un camí en la tenebra.

(Continuarà)

NOTICIARI

Adressem l'expressió de nostre més sentit condol a l'atribulada família de nostre benvolgit soci protector N'Antoni Albet (e. p. d.) qui morí després de sofrir una operació quirúrgica.

També expremem al nostre soci En Josep Lujan nostre sentiment per la pèrdua que ha sofert de sa filla.

— Per a tot el dia 12 del proper desembre serà reservat a tots els socis la corresponent participació del bitllet número 28.064 de la rifa de Nadal. Passat tal dia es posarà de venda al públic.

— Varem fer acte de presència a els actes organitzats a Igualada i Hospitalet de Llobregat amb motiu d'honorar al nostre mestre J. A. Clavé obrint un carrer amb el seu nom.

Devem fer avinent que es fan els treballs necessaris per a que tingui cabuda a nostra vila el nom de tan honorable mestre.

Sí algú soci, per causa imprevista, deixés de rebre nostre Butlletí, pot dirigir-se al conserge, que té al seu càrrec el repart del mateix.

El texto
del presente Boletín
ha sido sometido
a la previa censura militar